

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Copensteinivus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaqve omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

In F. Rochi Confessoris. Sint lumbi vestri præcincti, & lucernæ ardentes in
manibus vestris. Luc. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

minister meuserit: Quanto ei propinquitur Mater; tum ex suo Deologi quarto: tum ob humilitatem eiusdem? Luc. 1. Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.

3. Si, 1. Corinth. 2. Nec oculus vidit, nec auris audiuit que Deus preparauit diligentibus se: qualia parata fuerint tantæ Matris?

PARS VI.

De culto debito Assumptæ.

I. Visum, Apoc. 12. signum magnum in celo, mulier amicta sole, redimitaque stellis XII. Hodie id apparuit signum, & in celo amictum maiestate gloriæ: coronatum XII. doribus beatificis. 1. Visione Dei: 2. Amore Dei: 3. Gaudio.

4. Cognitione rerum naturalium: 5. Splendore corporis: 6. Impassibilitate: 7. Agilitate: 8. Subtilitate. 9. Exaltatione supra Angelos: 10. Matris dignitate: 11. Virginitatis aureola: 12. Reginæ præcellentia.

Veritas. Videre Aquilam, quæ in arduis ponit nidum suum: penetrans celos, transcendens & Angelos, proxima consistit Deo.

Neque tamen eam, vt Deam, colimus; ceti Collyridiani; nec vt Creatricem: 1. Sed vt Aduocatam; 2. Inque ea honoramus & Filium; vt quam propter hunc columus. 3. Nam, Pro. 17. Gloria filiorum patres eorum.

II. Impia igitur eorum est vesania; qui Deiparæ cultum negant debitum: 1. quæ omni ei detulit Antiquitas, & Sanctitas. 2. Nil derogamus Filio in honore Matris, quin potius illius honorem sic cumulamus. 3. Sicque necesse est: Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Quanam? Quia fecit mihi Magna qui potens est. Luc. 1.

Non veneremur eam; quæ est Diua; vt. 1. Bersabæa, 3. Reg. 1. à dextris assidens Filio. Est Assueri compar Regina Deique

polique, Esth. 2. 3. Est prudens Abigail, 1. Reg. 25. Dauidis irati in nos Nabales placatrix. 4. Est Thecuitis, 2. Reg. 14. patri reconcilians rebelles Absolomos.

Debet igitur, vultque honorari: vt hoc maior in Filium honor redundet.

1. Bersabæe, 3. Reg. 1. hoc à Dauide petebat prostrata vnicum; vt Filius patri succederet Rex: Ita Deipara hoc nos postulat: vt Filius suus Rex sit in nobis: vt ipsi conregnemus. 2. Bis tantum legitur fuisse locuta hominibus: Elisabethæ salutatrix: Et nuptialibus ministris, Ioan. 2. Omnia quæcumq; dixerit vobis, facite. Idem & nobis ab ea dici cogitemus. Quantum quidem ipsam audierimus; tantum & nos ipsa exaudiet: proq; nobis laborabit tantum, quantum hic nos pro Filio.

3. Itaq; quib. Adonias Bersabeam appellauit, in idem nos Te, 3. Reg. 1. Precor, vt dicas Salomoni Regi, IESV, vt dei mihi Abisag uxorem, gratiam cum regno gloriæ. Tibi pro nobis supplicati, Rex dicit, quod Assuerus Estheræ, cap. 5. Quid vis Regina Esther? Quæ est petitio tua! Etiam si dimidiam partem regni petieris, dabitur tibi. Ita fiat Amen.

IN F. ROCHI CONFELLORIS:

Sint lumbi vestri præcincti, & lucerne ardentes in manibus vestris.

Luc. 12.

Tobias cap. 1. à puero virtutis amans timensq; Dei, constanter ad usq; canos, & meritorum diues; ab Salmanasar Assyriæ rege captus, ductusq; in Niniuem; licet tyrannide oppressus barbarorum, ab amore tamen, timoreq; Dei nil deflexit patiens exul: in super misericordiæ operibus sese impendebat, & orationi.

Haud scio maior ne, (certe non minor,) Tobia S. Rochus patria Gallus; illu.

Oooo

illu.

illustris stirpe, virtute illustrior, peneque diuinus: Suus sibi captiuus mortificatissimus, Dominusq; sui; Temtor opum; parētifuga, & exul voluntarius: Quin & saluator in peste complurium, quibuscum hospitabatur correptis, nofo- & prochochochiis surrepens pauperum pauperimus, & ditissimus diuicium.

De eo nos

- I. Quanta vis exemplorum in aduersis.
- II. Quantum malum pestis sit qua corporum qua animarum.
- III. De S. Rochi infantia, & adolescentia.
- IV. De eiusdem robustioris charitate, & miraculis.

P A R S I.

Quanta vis exemplorum in aduersis.

Exemplis docent ac mouent, 1. Apostolus.

I. Ecclesia nobis sanctorum intuenda proponit exempla: exemplo Apostoli: Heb. 11. Mementote Praepositorum vestrorum, qui vobis locuti sunt verbum Dei: quorum inuentus exitum cōuersationis, imitamine fidem. Exemplorum vis omnino maxima est.

2. Sparta.

Spartia ab idololatria infames; illustre tamen a politia, virtutem acuerent, domesticis excitabat eam exemplis quæ docebantur domi, inq; publico; eorum qui & olim præcesserant, & nunc in fenatu præerant: vrorumq; statuas ostēdendo, & illud aureis inscriptum: Si fueritis sicut hi; eritis sicut illi, fenatores.

3. Ecclesia.

Ita & Ecclesia sanctorū proponit statuas, festa, templa: prædicat miracula & virtutes; vt ad eorum nos inducat imitationem.

4. Synagoga, ad artem.

Ita Eliacim Pontifex Indæos, aduentu Holofernis fractos animis excitabat exemplis Iudith. 4. Memores estote Moysi serui Domini, qui Amalec confidentē in virtute sua, & potentia, exercitu, clypeis & in curribus suis, non ferro pugnando; sed precibus sanctis orando deiecit. Sic erūt vniversi filij israel. 2. Ita & Iudas ad Gorgia copias maximas semianimi populo aiebat: 1. Mach. 4. Ne timueris

multitudine eorū, & impetū eorū ne formidetis. Mementote, qualiter salui facti sūt patres nostri in mari rubro, cū sequeretur eos Pharaō. 3. Ita Mathathias, Zelator. 1. Mach. 2. Nunc ergo filij, amulatores estote Legis, & date animas vestras pro testamento Patrū vestrorū; & mementote operum Patrum, qua fecerunt in generationibus suis; & accipiat gloria magnam, & nomen æternum. Iamq; inde ab Abraham seriem deducit heroicorum factorum: demum ita perorat: Et ita cogitate per generationem & generationem. Quia omnes, qui sperant in Deum, non infirmantur.

II. Similiter Paulus Heb. 11. sanctorum ^{4. N. Te.} texit catalogum: Alii, ait, ludibria & verbera ^{stamenū} experti, & c. ca. 12. demum Ideoq; & nos tantā ad patium ^{tiam.} habentes nubem testiuar, deponentes omne pondus, & circumstans nos peccatum, per patientiā curramus ad propositum nobis certamen, aspicientes in Autorem Fidei & consummatore Iesum. 2. Iac. 5. Exemplū accipite fratres, exitus mali & longanimitatis, & laboris, & patientiæ, Prophetas: qui locuti sunt in nomine Domini. Ecce beatificauimus eos, qui sustinuerunt. Sufferentiam Iob audistis, & finem Dei vidistis.

3. Baldad quoq; Suhites ad S. Iob talia e. 8. Interroga generationem pristinam, & dilligenter inuestiga Patrum memoriā. Hesterni quippe sumus, & ignoramus; quia sicut vmbra dies nostri sunt super terram: Et ipsi docebūt te, loquentur tibi, & de corde suo proferent eloquia.

Ita & sponsus sponsæ: Cane. 1. si ignoras ^{Adq; Mar-} te, o pulcherrima inter mulieres, egredere & abi ^{tyrium.} post vestigia gregum tuorum. 1. exemplo discite præcuntium, qui gregum instar mactati sunt. Qui si tāta amore mei sunt passif; tu non tantula? Eph. 6. State ergo succincti lumbos vestros in veritate, & indui lorica in iustitiæ. & calcatei pedes in preparationem Euāgelij. Vt enim calcæis è pecoris casti tergo re factis, secure spineta, saxaq; inuadim⁹: ita martyrum, sanctorumq; exemplo animosiores similia audebimus. Quorum vi exemplorum quid efficacius ad vel se-
standas

stādas virtutes, aut mala fugienda, vincendaque aduersa omnia.

III. Nimirum istis ē vitis lapidibus constructa est in cœlis Ecclesia, sanguine coagmētatis. 1. Hos si intueamur, eueniet quod erectum serpentem æneum adspicientibus: Num. 21. vt ex veneno vitiorum afflato ex ipsa morte, reuiuiscamus: viuētes in noua luce consolationis. 2. Plane, vt Exo. 33. Moyses ligno aquas Mara amaras dulcorauit immisso: ita Deus sanctorum exemplis vitæ nostræ miseras dulcorat: Vt eorum martyria sint nostra solatia: Mortificationes & virtutes, sint nostrę instructiones. 3. Ecquis, n. tam fūgus & ferreus, qui melle sanctorum exemplorū nō capiatur? Hisce vitia elidūtur, roborātur virtutes, pusillanimes masculantur. &c.

In aduersis Iob, Tobias, Dauid, afflictoſq; similes cogita: stabis vt palma fortior aduersum pondus infurgens. 2. Carolate virit? cogita Iosephum, D. Thomā Aquin. S. Bern. ac similes, refrigescant faces. 3. Illaqueatus es mundi pedicis, cupiditatum; amorisq; tui? Horres aut fastidius visere xgros, inopum misereri. &c. attende Benedictos, Antonios, Hilarios, Dominicos, Rochos. &c. nisi axum fies, stimulos senties exēpli, & viros inuocans auxiliij conuertes ad aliquem Sanctorū.

PARS II.

Quantum malum pestis vtraque, corporis & animæ.

I. PESTIS à perdendo dicta, ante diluuiū, per annos 1656. itemq; post hoc per annos circiter 900. nota fuit nemini. Ita annis 2400. ab O. C. pestis nulla fuit. Eius mentio fit prima Exod. 5. Deus Hebræorum vocauit nos, vt eamus iter trium dierum in solitudinem: & sacrificemus Domino Deo nostro, ne forte accidat nobis pestis & gladius.

Causa pestis est infectio aeris: à Gale-
no dicta morbus publicus; quod promiscue omnes inuadat, cuiuscunque ætatis,

status &c. serpit initio: demum grassatur ad necem. Causa tamen eius 1. Naturalis est duplex: aeris infectio ab putidis exhalationibus, caloribus nimijs, aut pluuijs, influentijs, cōstellationibus &c. 2. humorum corporis nostri corruptio.

2. Supernaturalis causa sunt hominum peccata 1. Exod. 7. Ecce manus mea erit super agros, equos. &c. oues & boues, pestis valde grauis. Mortuaque sunt omnia animalia Aegy. Pests peccatorum. 2. Leu. 26. Inducam super vos gladium vltorem faderis mei, cumq; cōsugeritis in vrbes, est. mittam pestilentiam in medio vestri; & trademini in manus hostium. 3. Nu. 14. Vsq; quo detrahet mihi populus iste? Quosq; non credent mihi in omnibus signis, quæ feci coram eis? Feriā igitur eos pestilentia, & consumam. Hoc signum diuinæ iustitiæ est. 4. Deut. 28. Quod si audire volueris vocem Domini Dei tui, vt custodias, & facias omnia mādāta eius & ceremonias, quas ego præcipio tibi hodie, venient super te omnes maledictiones istæ: singulatim, Maledictus eris in ciuitate, maledictus in agro, pestifera, omnium, Adiungat tibi Dominus pestilentiam, donec consumat te de terra: sit cœlū, quod supra te est æneum; & terra, quæ calcas, ferrea. 5. Ier. 33. Si dicit Dominus &c. qui in presidis & sp. luncū sunt peste morientur. Atrox plaga pestis est.

II. Tria sunt mala Deo pro flagello, Pestis, bellū, fames, Hinc prisca Poeta Iouē fingebāt cū fulmine trifulco. 2. Et S. Scriptura tria illa plurimū cōiungit. 4. Esd. 15. Vbi iratus Ariæ Deus, q; Babylonis delicta imiteretur: Odibilem imitata es in omnibus operib., & in adinūtionib. suis: propterea dicit Dominus: immittā tibi mala, viduitatem, Paupertatem, & famem, & pestē, & bellum. 3. Ier. 14. Noli orare pro populo isto in bonū, (defecerat ad idola) cū tenuerit, non exaudiat preces eorū & si obtulerit holocausta & victimas, nō suscipiā eas: quoniā gladio, peste, & fame consumā eos 4. Ier. 29. diriora minatur. Persequar eos &c. 5. Ezech. 6. paria funesta.

Flagella
Dei tria.
Propheta.

Exempla. 1. Similia Dauidi Deus per Gad denunciat, 2. Reg. 24. vt trium eligat vnum. 2. Ezechieli, cap. 5. Deus subemblemate capillorum rasorum eadem tria declarat. 3. Jeremia, cap. 24. eadem sub typo ficuum grossorum ostendit: quos cap. 29. exponit de iisdem.

Pestes sunt peccatores. III. In tribus istis pestis pessimum est: vt S. Scriptura peccatum & peccatorem describens, vt deterrima, pestis voce vtatur. 1. Eccl. 11. Attende tibi à pestifero: fabricat enim mala; ne forte inducat super te subannationem in perpetuum. 2. Act. 24. Inuenimus hunc hominem pestiferum. (Paulum ait Tertullus ad Felicem:) & concitatem seditionem omnibus Iudeis in vniuerso orbe; & auctorem sectæ Nazæranorum: qui etiam templum violare conatus est 3. 1. Mach. 10. Et conuenerunt aduersus Ionatham viri pestilentes. &c.

4. Prou. 29. Homines pestilentes dissipant ciuitatem; sapientes vero auertunt furorem. 5. Quin ipse Deus sic ad Babylonios: Ierem. 51. Ecce ego ad te, mons pestifer, ait Deus, qui corruptis vniuersam terram. Quare pestis & peccatum ceu causa & effectus iunguntur in Script.

Quid quod plagarum orbis postrema sit pestis futura? Luc. 24. Erunt pestilentiæ in terris. Quo religiosius colendi sunt Sancti, pesti auertenda Patroni.

P A R S III.

De S. Rochi infantia. & adolescentia.

I. P Salm. 67. Mirabilis Deus in Sanctis suis: in S. Rocho cum primis; cuius vitam admirati plures eam descriperunt: vt Driedo, Pinus, Claudius, Crantius. &c. apud Baron. in martyrol. Francisc. Driedo tradit sub annū 1327. obiisse diem: Anno 1414. in Conc. Constantiensi cepisse nomen eius celebrari miraculis clari, in quibus, quod pestem à Cōstantia totoq; Episcopatu per eius intercessionē Patres ij auertissent, eum Sanctū declararunt, circumlatæ eius statua in processione.

Totoq; Episcopatu.

Natus ad montem Pessulanum Narbonensis prouinc. ex illustri Equite nobilitatem natiuam vel infans virtutibus nobilitauit. Nam bis quot hebdomadis, (vt S. Nicolaus,) à maternis vberibus abstinebat.

Infans bis ab vberibus abstinet in hebdo.

Eccl. 6. Fili, à iuuentute tua excipe doctrinam, & vsque ad canos inuenies sapientiam. Ita vel infans magister exitit iuuentutis. 2. Eccl. 11. Latere ergo iuuenis in adolescentia tua, & in Bono sit cor tuum in diebus iuuentutis tua. 3. Eccl. 12. Memento Creatoris tui in diebus iuu. tue, antequam veniat tempus afflictionis tue. & appropinquent anni, de quibus dicas: Non mihi placent: antequam tenebrescāt Sol, & lumen, & stella, & luna. 4. In Hyeme solumiacet, ætate ad fructus excollitur: ad virtutes homo in adolescentia, vnde se sustentet senectæ. 5. Ideo Tobias filium, c. 1. Ab infantia timere Deum docuit, & abstinere ab omni peccato.

Magister iuuentuti ad similia. Quo S. Sermonit.

II. Ita est: Serui Dei, viris frugicitra vanitatem gloriari assolent, ab infantia se, quod Bonum, adamassē. 1. Abdias regis iuuenta Achab oconomus, 100. prophetas à Iezabele vno die in spe læo abdidit, sic ad Eliam: 3. Reg. 18. Seruus tuus timet Dominū ab infantia. 2. Iob. 31. Ab infantia mea creuit mecum miseratio, & de vtero matris egressa mecum est. Cum S. Rochus irem, in super ieiunium, penitentia, &c.

Vera gloria est, in quod Bonum, adamassē. iuuenta Iezabele à capessisse virtutem. Exempla, quæ par aut superior S. Rochus.

3. Sapiens cap. 9. Sapientiam amauit, & exquisiuit eam à iuuentute mea. S. Rochus cōstantior fuit sapientia, quam Salomon: fuit & gloriorior, quo mundo obscurior. 4. Ezechiel, cap. 4. A. a. a. Domine Deus, ecce anima mea non est polluta; & morticinū, & laceratum à bestibus non comedi ab infantia mea vsq; nunc, & non est ingressa in os meum omnis caro immunda. Legalis illa fuit munditia: at S. Rochus celestis abstinentia à Deo inspirata.

5. Eccles. 51. de sua Innocentia vitæ ait, Latatum est cor meū in ea; ambulauit pes meus iter

iter restum ; à iuuentute inuelligabam eam. Ecquid horum S. Rocho defuit? 6. Lu. 18. Domine quid faciendo. &c. Hec omnia custodiu à iuuentute mea. Et Dominus ideo ad maiora eum euocabat; sed ille recedere. At S. Rochus velut lux splendens processit. Nimirū, qui dicere quibat vere, Pl. 70. Deus docuisti me à iuuentute mea.

Rochi ad dilectia malis. Ill. Hęc, virtutum initia ad quanta euasere perfectionis fastigia? Iuxta in eo creuit aetas, creuit sanctitas; annos obruit operibus bonis. 1. Ecce duodennem moribundus parens de quatuor commouit. 1. Ut Iesu irremisse deseruiat. 2. Pauperibus sit benignus; 3. Patrimonio iuste pietatē vtatur; 4. Hospitalia non desereret.

Impetregimus pñ fugat pñal. Itaq; patre defuncto, in egenos facultatibus distributis, Romam peregrinaturus Italia oppida ardere peste comperit: ab his hospitalia ingressus continuo pestē procul omnem fugat, simul regione circum omnem eam profugat; adeo vt, quobat longius, longius etiam latiusque cœlum peste liberaretur.

PARS IV.

De S. Rochi charitate & miraculis.

Differis mansuans pñat. I. Iuan. 15. Maiorem charit. nemo habet. quā vt ponat animā suam pro amicis suis. Hoc S. Rochus præstitit heroicās tam latus, quam volūtarius ac deuotus in nosodochijs. Ecclesia istud, peste corruptis adesse obsequio, vt specimen martyrij agnoscat. Vnde pro veris coli voluit martyrib. sacerdotes & diaconos, qui in saua peste generali, tempore Valeriani Imp. adisens pestilentes, & obissent. Baron in Not. ad Martyrol. Quia Maiorem char. nemo habet.

1. Eccl. 7. Non desis plorantibus in consolatione, & cum lugentibus ambula; nec te pigeat visitare infirmum. 2. Talibus deditur S. Paulus; 2. Cor. 11. Quis infirmatur, & ego non infirmor? Sympathia quadā Christiana. Ista hodie charitas quantum refrinxit? Pl. 100. Infirmitati sunt; nec fuit, qui adiuuaret.

Non sic S. Rochus; Crucis signo con-
sanabat multos: cui priuilegium idē qua-
si dedit Deus, q; Apollolis, Mat. 10. Dedit il-
lis potestatem spirituum immundorum, vt iij. e.
sanationū. rent eos, & curarent omnem languorem. & om-
nē infirmitatē. Mar. 3. breuius. Dedit eis pote-
statem curadi infirmitates. Marc. 16. plixius,
signa autem eos, qui crediderint, hæc sequitur.
In &c. Hisce ita claruit S. Rochus, vt vrbes,
provincias, regna sibi æternum obligarit.

II Sed pestem ipse prius expertus mul-
ta tulit. Nam in Italia oppidi nosodochio
peste correptus tantum ex ea indoluit, vt
quiritationes cōprimere nequirer. Itaq;
à Magistro Xenodochij, vt turbator reli-
quorum nocte media eicitur: à Consule,
dū vrbe nocturnus obitprehensus vrbe
excluditur. Ipse solitudinem in itac habi-
tat: orāti Deus fontem aperit ad tagurion-
lum; simul facit, vt canis è vicino pago
panem quotidie afferrer.

*Peste cor-
reptus citi-
ciur.*

*Fit eremi-
ta.*

1. Plus ei, quam Agaræ præstitit Deus: *Fontem ei
dat Deus.* Gen. 21. Aperuitq; oculos eius Deus, quæ videns
puteum aquæ abyssi, & impleuit virem, deditq;
puero bibere. 2. Simile Num. 20. præstitit
Moyfi pro seditionis oranti: *Aperi eis the-
saurum tuum fontem aquæ viuæ, vt satiati ces-
set murmuratio eorum.* Mox Pl. 113. Conuer-
tit petram in stagna &c.

3. Ita & S. Clemens Pont. iuxta Breuiar.
Rom in festo. à Traiano trans Pontum re-
legatus, vbi Christiani secabant marmo-
ra fonte carentes, eis oratione è rupe, in-
dice Agno, protulit: eog; miraculo multi in si-
deles ad Christi fidem conuersi, Clementis etiam
sanctitatem venerari ceperunt. Quid minus
istis præstitit S. Rochus?

Perinde mirabile, canem ei obson. *orē: Canis: fer-
esse. 1. Elia 3. Reg. in desertum profugæ, ex ea panes.*
Achabi regia corui deserebant panem, &
carnes mane. &c. Paulo Archimãdritæ, De-
cianæ persecutionis fugitanti, coruus 60.
annis dimidium panem ad speluncam
indies afferebat. Breuiar. Rom in festo.

Oooo 3 Eliam

Angeli cibant.

Eriam, 3. Reg. 19. Angeli ope reficit Deus afflictum, surge, & comede: grandis enim tibi restat via. Danielelem, cap. 14. in lacu leonum prandio Angelus per Abacuc aduentum recreauit. Daniel serue Dei, tolle prandium, quod misit tibi Deus.

Cibat Deus.

Quin, ipse Deus suos mire subinde pascit: Vt totum Israellem per manna in deserto. Vt, Exod. 16. Vespere comedetis carnes, & mane saturabimini panibus, scietisque, quod ego sum Dominus Deus vester.

Canis, Animal est fidum homini. Expertus id Lazarus Luc. 16. Tobias quoque cap. 11. Cuius praeuocurrit canis, qui simul fuit in via, & quasi nuncius adueniens, blandimento cauda gaudebat.

IN F. S. BARTHOLOMÆI Apostoli.

Exitus Iesus in montem orare, & erat pernoctans in oratione Dei.

Luc. 6.

A facinus heroicum fuit in Iosepho ab adultera sollicitato, relicto pallio fugisse. Gen. 39. At maioris in S. Bartholomæo, ad idololatriam inuitato, relicta pelle, in celos effugisse.

De quo nos

- I. Numerus duodenarius est mysticus.
- II. De S. Bartholomæi persona, ac vitæ gestis.
- III. De eiusdem Martyrio.
- IV. De pelle detracta, pluscula.

PARS I.

Quod numerus XII. sit typicus.

Numerus XII. est typicus.

I. CVM dies esset gratiæ, vocauit discipulos LXXII, & elegit duodecim ex illis, quos & Apostolos nominauit. Luc. 6. Gratus Deo numerus XII. quem & Patriarcharum, & Tribuum Israel esse voluit, è quibus Hebræi prognati orbem impleuerunt. 2. S. Aug. conc. 3. in Ps. 103. rationem assignat:

Deo praeferri.

Ideo quaterni electi sunt, vt S. Trinitas per 4. partes orbis prædicaretur. 3. Tam igitur factus hic numerus est habitus, vt, per Iudæ apostasiam minutus, fuerit continuo redintegrandus. Vnde Aug. Tract. 27. in Ioan. Non frustra XII. Apost. habere voluit Dominus: Ita numerus ille sacratus est, vt in locum vnus, qui ceciderat, non posset nisi alter, ordinari.

II. Denotantur Apost. XII. per zodiaci signa XII. per quæ Sol vim suam variam orbi communicat: ita per Apost. Deus. 2. Boues XII. 3. R. 7. gestantes Mare æneum, terni singulas orbis plagas spectabant: Apostoli Euangelij prædicandi, & Baptismi mare circumferebant. Ideo mandatum, 1. Cor. 9. Non alligabis os Bœui trituranti. 3. S. Irenæus lib. 48. c. 38. ait Apost. esse dodecastylum, i. XII. columnarum firmamentum, cui Domus Dei innitatur. Psal. 74. Ego confirmaui Columnas eius.

4. Iustinus Marc. ait: Quod traditum est, vt XII. tintinnabula è Pontif. veste dependent, simulacrum erat XII. Apost. qui vi æterni Pontif. incensi sunt, quorum voce & oratione terra omnis, Dei Christi que gloria & gratia plena est. 5. At grandes, inquam, campanæ potius fuerunt, quæ tonarent Euangelij grande, & Ps. 75. in Israel Magnum Nomen eius. Et sic Notus in Iudæa Deus. Tert. lib. 4. cont. Marc. ait Apost. esse XII. Gemmas in Rationali Pontificis illustrantes Ecclesiam. Idem: Esse XII. saxa è Iordane trahito extracta, iussu Iosue, quibus in ædificata Ecclesia est. Sunt fontes XII. in Elim. De quibus Is. 12. Haurietis aquas de Fontibus Saluatoris, aquas Doctrinæ & Sacramentorum. Ex hisce vnus fuit S. Bartholomæus.

PARS II.

Quæ S. Bartholomæi persona, vitæ que gesta.

I. S. Bartholomæus quis fuit? Disceptatur. Rup. Ians. Montanus, Ferus, putant fuisse Nathanaelem, de quo Ioan. 1. el. Ecce,

Sunt zodiaci signa XII. B. nos.

XII. Columna.

XII. Tintinnabula.

XII. Campana.

XII. Gemma.

XII. Saxa.

XII. Fontes.

Bartholomæus.

Nathanael.